

2. Дерев'яно І. Гібридна війна як різновид асиметричних дій. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2023. № 11. С. 6–16.

3. Новородовський В. Інформаційна безпека України в умовах російської агресії. *Соціум. Документ. Комунікація*. 2020. № 9. С. 150–179.

4. Скільки грошей росія витрачає на фінансування державної пропаганди. *Слово і діло*. 2024. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2024/10/10/infografika/finansy/skilky-hroshej-rosiya-vytrachaye-finansuvannya-derzhavnoyi-propahandy>

5. Україна вже відбила понад п'ять тисяч російських кібератак – Федоров. *Укрінформ*. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubricato/3823991-ukraina-vze-vidbila-ponad-pat-tisac-rosijskih-kiberatak-fedorov.html>

6. Як повномасштабна війна відобразилася на кількості інтернет-користувачів в Україні. *Слово і діло*. 2024. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2024/04/15/infografika/suspilstvo/yak-povnomasshtabna-vijna-vidobrazylasya-kilkosti-internet-korystuvachiv-ukrayini>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-444-6-33>

Наливайко О. І.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник*

*Науково-дослідної лабораторії з проблемних питань
правоохоронної діяльності*

*Криворізького навчально-наукового інституту
Донецького державного університету внутрішніх справ
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТА ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Безпека дорожнього руху є важливим аспектом міжнародного правопорядку, що спрямований на захист життя та здоров'я громадян різних країн. З огляду на глобалізацію та зростання міжнародних перевезень, значна увага приділяється уніфікації стандартів дорожнього руху та розвитку міжнародного співробітництва у цій сфері. Україна, як частина світового співтовариства, активно співпрацює з міжнародними організаціями, такими як ООН,

Європейський Союз, Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), та імплементує міжнародні стандарти безпеки дорожнього руху у національне законодавство.

Міжнародні стандарти визначають ключові вимоги до безпеки дорожнього руху, зокрема через прийняття глобальних та регіональних угод, а також через рекомендації спеціалізованих міжнародних організацій. Вони спрямовані на забезпечення єдності правил дорожнього руху, технічних вимог до транспортних засобів, а також стандартів щодо безпеки інфраструктури. Метою цього процесу є не лише зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод (ДТП), але й запобігання тяжким наслідкам таких подій. У цьому контексті впровадження міжнародних стандартів у національне законодавство є важливою складовою правової політики України.

Міжнародні стандарти безпеки дорожнього руху охоплюють різні аспекти: від правил дорожнього руху до технічних вимог до транспортних засобів та інфраструктури. Найбільш вагомими міжнародними документами, що регулюють ці питання, є:

1. **Віденська конвенція про дорожній рух (1968)**. Цей міжнародний договір визначає загальні принципи дорожнього руху та обов'язки водіїв і пішоходів [1]. Україна є однією з держав-учасниць Конвенції, і її положення мають імперативний характер у національному законодавстві. Зокрема, Конвенція визначає єдині правила руху, стандартні дорожні знаки, а також вимоги до транспортних засобів і водіїв.

2. **Європейська хартія безпеки дорожнього руху (2004)**, підписана країнами-членами ЄС, визначає основні принципи європейської політики у сфері дорожньої безпеки [2, с. 96–106]. Хартія закликає до зменшення смертності на дорогах шляхом реалізації програм підвищення безпеки інфраструктури, посилення контролю за дотриманням правил дорожнього руху та впровадження новітніх технологій у сферу безпеки.

3. **Глобальний план дій ООН з безпеки дорожнього руху (2011–2020)**, а також **Другий план дій на 2021–2030 роки**, встановлюють амбітні цілі щодо зниження кількості смертей і травм на дорогах до 2030 року [3, с. 222–231]. Ці плани наголошують на важливості системного підходу до забезпечення дорожньої безпеки, зокрема через поліпшення інфраструктури, вдосконалення законодавства та навчання водіїв.

4. **Рекомендації ВООЗ щодо попередження ДТП та зменшення травматизму**. ВООЗ активно працює над зменшенням смертності на дорогах шляхом розробки рекомендацій, що охоплюють різні аспекти безпеки – від шоломів для мотоциклістів до поліпшення швидкісних режимів та боротьби з керуванням у стані сп'яніння [4].

5. **ISO стандарти безпеки дорожнього руху.** Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) розробляє технічні стандарти для транспортних засобів, доріг і засобів безпеки [2]. Зокрема, ISO 39001 визначає вимоги до системи управління безпекою дорожнього руху для підприємств і організацій, що займаються перевезеннями.

Імплементация міжнародних стандартів у національне законодавство України є складним і багатоступеневим процесом, що включає адаптацію міжнародних норм до національної правової системи, а також їх практичне впровадження.

1. **Законодавче забезпечення.** Відповідно до вимог міжнародних договорів, Україна вносить зміни до національних законів та підзаконних актів. Наприклад, Закон України «Про дорожній рух» інтегрує положення Віденської конвенції та інших міжнародних угод [5]. У законодавстві передбачено єдині правила дорожнього руху, що базуються на міжнародних стандартах, а також відповідальність за їх порушення.

2. **Технічне регулювання транспортних засобів.** Одним з аспектів імплементации міжнародних стандартів є технічне регулювання. Відповідно до міжнародних вимог, Україна прийняла стандарти на технічний стан транспортних засобів, які повинні відповідати європейським екологічним і безпековим нормам. Зокрема, це стосується вимог до пасивної безпеки автомобілів, таких як системи ABS, подушки безпеки, ремені безпеки тощо.

3. **Поліпшення інфраструктури.** У межах імплементации міжнародних стандартів Україна зобов'язана модернізувати дорожню інфраструктуру для зниження ризиків ДТП. Це включає впровадження нових стандартів безпеки для будівництва доріг, встановлення сучасних дорожніх знаків, світлофорних систем і бар'єрів. Україна також співпрацює з ЄС та іншими міжнародними організаціями у рамках програм фінансової допомоги на розвиток інфраструктури.

4. **Підвищення рівня контролю та правозастосування.** Відповідно до європейських стандартів, держава повинна забезпечити ефективний контроль за дотриманням правил дорожнього руху. Це стосується використання систем фото- і відеофіксації порушень, автоматизованих засобів контролю швидкості та боротьби з керуванням у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння. У цих аспектах Україна поступово підвищує вимоги до водіїв та контролює їх виконання за допомогою новітніх технологій.

5. **Освітні програми та підвищення обізнаності.** Важливою частиною міжнародних стандартів є проведення просвітницьких кампаній, які спрямовані на зниження рівня правопорушень серед водіїв і пішоходів. Україна імплементує програми навчання водіїв, зокрема через освітні курси з безпечного водіння, а також підтримує

кампанії, спрямовані на підвищення рівня свідомого керування та зменшення ризиків на дорогах.

Попри значні зусилля щодо імплементації міжнародних стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, Україна стикається з низкою викликів. По-перше, це проблеми з фінансуванням модернізації інфраструктури, що стримує впровадження новітніх технологій на дорогах. По-друге, на практиці залишається проблема низького рівня дотримання правил дорожнього руху серед учасників, що потребує посилення контролю та правозастосування.

Перспективи розвитку полягають у подальшій гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами та використанні передових технологій, таких як інтелектуальні транспортні системи. Важливим також є посилення міжнародного співробітництва у сфері обміну досвідом та технічними рішеннями.

Міжнародні стандарти безпеки дорожнього руху є важливим елементом забезпечення безпечних умов для учасників дорожнього руху. Імплементація цих стандартів у національне законодавство України є необхідною для зменшення кількості ДТП, підвищення рівня безпеки на дорогах та адаптації країни до європейських і міжнародних вимог. Україні необхідно продовжувати модернізацію законодавства, розвивати інфраструктуру та підвищувати рівень контролю, щоб досягти цілей, визначених у міжнародних угодах та рекомендаціях.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про дорожній рух: Конвенція ООН від 08.11.1968 р.: станом на 26.03.2006 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_041#Text

2. Колодяжний М. Г. Вплив дорожньої інфраструктури на стан безпеки дорожнього руху. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2023. № 29 (2). С. 96–106.

3. П'ятков М. Аналіз системи забезпечення безпеки дорожнього руху на автомобільних дорогах з облаштованими інженерними спорудами військового призначення (блокпостами). *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки*. 2024. № 92 (3). С. 222–231.

4. Стратегія підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року. *Портал Державного підприємства «Українського науково-дослідницького інституту медицини транспорту» Міністерства охорони здоров'я України*. URL: <https://medtransvp.com.ua/rozporядzhennya/>

5. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 р. № 3353-ХІІ: станом на 01.01.2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>